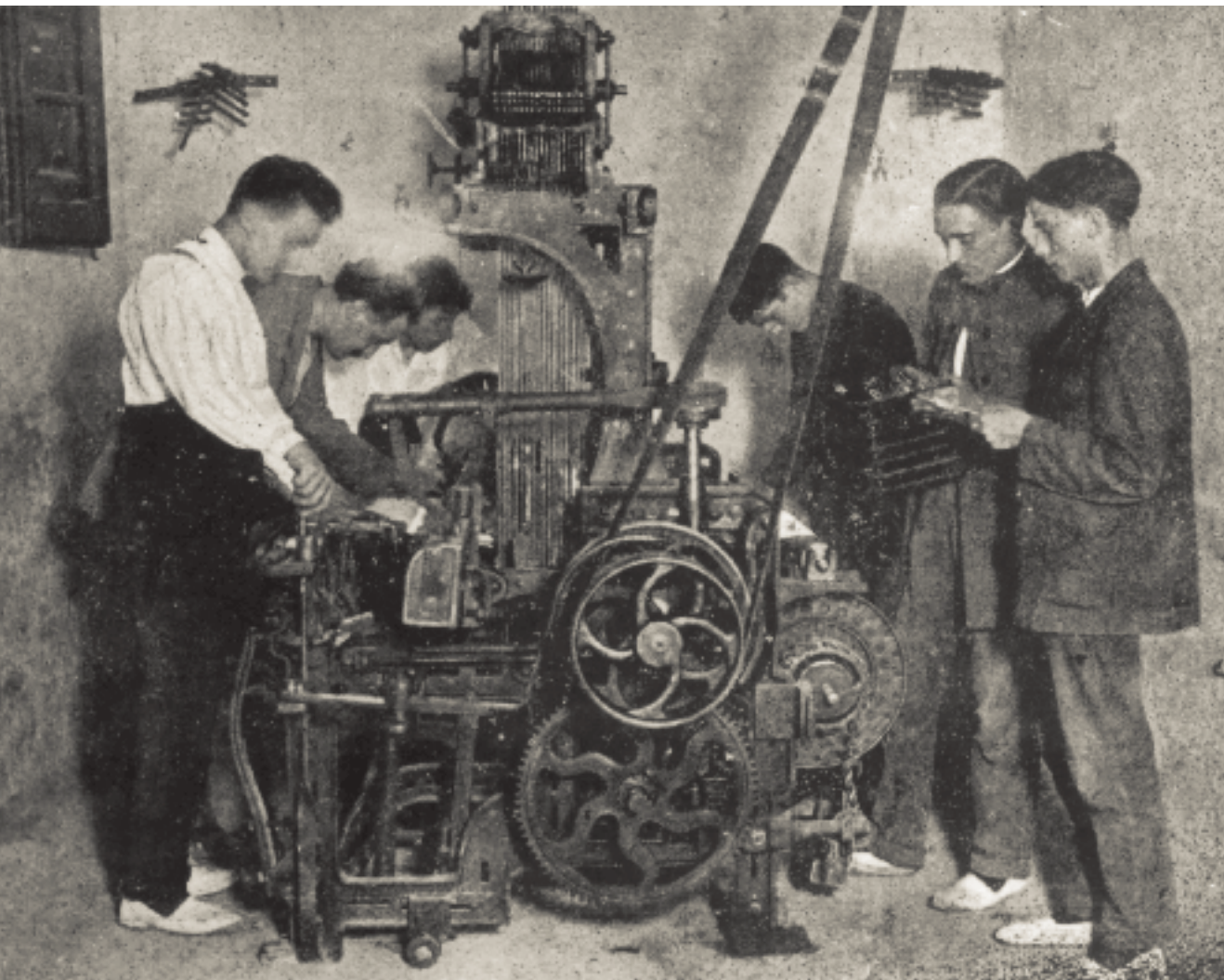

Institut Escola Municipal de Treball

| 27

El professor Rafael Casanovas, treballant amb uns alumnes amb un teler de 1920 (AMGr)

Medalla de la Ciutat a l'**Institut Escola Municipal de Treball**

Granollers, 1920

Centre de formació i educació

Es distingeix l'Institut Escola Municipal de Treball (Institut EMT) quan commemora el seu centenari en l'activitat formativa i educativa a la ciutat. Des de la seva instauració l'any 1920, al carrer Conestable de Portugal, sota els auspicis de l'Escola de Segon Ensenyament, aquella Escola d'Oficis i Indústries ha fet possible que el teixit industrial, productiu i de serveis de Granollers i comarca compti actualment en les seves plantilles amb molts exalumnes del centre que el continuen sentint com a seu. Al llarg dels seus 102 anys, l'Escola ha comptat amb centenars de professors i milers d'alumnes. Acabada la guerra, es va instal·lar en un edifici municipal del carrer Torras i Bages i el 1962 va estrenar el centre del carrer Roger de Flor. Fidel als seus orígens, l'Escola segueix forjant joves en el camp de la Formació Professional. Atenta sempre a les necessitats professionals, en els seus inicis va impartir els estudis teòrics i pràctics a contramestres, mecànics, fusters i paletes; actualment, compta amb 128 professors i 1.685 alumnes que estudien ESO, Batxillerat (Ciències i Tecnologia, Humanitats i Ciències Socials) i Cicles Formatius de Grau Mitjà amb les especialitats de Gestió administrativa, Electromecànica de vehicles, Instal·lacions elèctriques i automàtiques, Laboratori, Emergències sanitàries, Cures auxiliars d'infermeria o Xarxes i estacions de tractament d'aigua. I, també, Cicles Formatius de Grau Superior d'Administració i Finances, Automatització i robòtica industrial, Disseny en fabricació mecànica, Programació en fabricació mecànica, Laboratori d'anàlisi i control de qualitat o Laboratori clínic i biomèdic.

Edifici i pati del Col·legi Municipal de Segona Ensenyança l'any 1921, al carrer Conestable de Portugal (AMGr)

“La crònica de l'Escola Municipal de Treball (EMT) de Granollers, sobretot als seus inicis, no es pot deslligar del que ha estat la història de la ciutat. Ha existit una relació dialèctica entre el seu desenvolupament industrial, per un costat, i la configuració d'un centre per atendre la formació dels seus professionals, per l'altre.” Publicades pel geògraf Josep Homs Corominas,¹ aquestes paraules adquireixen més sentit que mai en commemorar enguany el 102è aniversari d'un centre d'ensenyament que es va fundar el 1920 amb el nom inicial d'Escola d'Oficis i Indústries Locals i que ha derivat, amb el pas dels anys, en l'actual Institut Escola Municipal de Treball.

Els acords presos per l'Ajuntament de crear una Escola d'Arts i Oficis ens diuen que el 20 de maig de 1920 van aprovar el dictamen; que el 22, van posar el projecte en mans del mestre nacional Pere Vegué; i que, el 29 de juliol, van acordar posar en marxa un institut d'estudis superiors i una escola d'art i oficis “en el seu aspecte tècnic-pràctic dels ensenyaments que convinguin al contramestre, mecànic, fuster, ebenista i paleta”.

La nova escola professional es va instal·lar a la segona planta d'un edifici del carrer Conestable de Portugal, número 1, propietat de Josep Serrat i Bonastre. Compartia l'espai amb l'Institut d'Estudis Superiors, centre que ràpidament va passar a denominar-se oficialment Col·legi Municipal de Segona Ensenyança, tot i que popularment era conegut amb el nom de “l'Institut”.

L'equipament tenia més de 3.000 m² de superfície i constava de tres plantes i amplis espais destinats a aules, menjador, cuines, banys i dormitoris. Dirigit per Pere Rumbau, el nou centre havia iniciat el primer curs l'any 1917, amb els estudis de batxillerat, magisteri, cultura general, idiomes (francès, anglès i italià), cursos preparatoris de dret, de bibliotequeres i d'oposicions.

Per renúncia de Pere Rumbau, l'Ajuntament va designar director el professor Pere Vegué Matorros, que el 1920 estructurà definitivament el pla d'estudis de l'Institut. Entre les novetats, va incloure els de comerç oficial i altres com els de tenidoria de llibres, taquigrafia o mecanografia, i preparació per a l'ingrés a les escoles de peritatge industrial de Terrassa i Vilanova i la Geltrú.

Mentre els estudis de secundària es feien durant el dia, els de l'Escola d'Arts i Oficis es duïen a terme

1 Homs, Josep. *Granollers. Retalls d'història urbana*. Tarafa Editora, 1995

Professors i alumnes a l'acte de final de curs, el juny de 1942 (AMGr)

de set a deu del vespre. L'Escola va començar impartint estudis relacionats amb les professions de contramestre, construcció, mecànica i comerç. Josep Homs diu: "La nova escola professional, per tant, no tan sols compartia l'edifici amb l'Institut, sinó també la mateixa estructura orgànica, funcional i financera. Eren les dues cares d'una mateixa moneda, un petit complex educatiu amb voluntat de satisfer els diversos interessos acadèmics i professionals del moment"²

La posada en marxa del Col·legi Municipal de Segona Ensenyança i de l'Escola d'Oficis i Indústries Locals va aixecar gran expectació a Granollers davant el creixement industrial de la ciutat i la necessitat de professionals qualificats.

L'Escola estava dividida en tres seccions: de contramestres, de mecànics i de fusters i paletes. Els cinc primers professors van ser Miquel Crespi (que impartia mecànica al teler), Rafael Casanovas (teoria i pràctica del tèxtil), Cristòfol Ferrer (mestre superior), Pere Vegué (mestre director) i Francisco Coloma (mecànica general). Durant el primer curs de 1920-1921, la secció de contramestres va comptar amb 31 alumnes; la de mecànics, amb 17; i la de fusters i paletes, amb 17. El primer curs, l'Escola va disposar d'un teler mecànic de la casa Fills de Ramon Murtra, destinat a l'ensenyament tècnic de la seva mecànica.

El curs 1926-1927, l'Escola passà a denominar-se Escola Elemental del Treball, d'acord el que preceptuava l'Estatut de Formació Professional aprovat pel Decret del 31 d'octubre de 1924 i que donava la pauta que havien de seguir totes les escoles tècniques. L'any 1929, l'Ajuntament va constituir el Patronat de l'Institut d'Estudis Superiors que incloïa el Col·legi Municipal d'Ensenyament Mitjà i l'Escola. Dos anys després, i a conseqüència dels resultats de les eleccions del 12 d'abril de 1931, l'Escola va passar per moments complicats: es va dissoldre el patronat i van cessar el director. El 1933, el Col·legi de Segona Ensenyança va passar a mans de la Generalitat. Durant la Guerra Civil Espanyola, l'Escola va rebre les conseqüències del conflicte i minvà la seva activitat. Com altres centres que depenien de la Generalitat, va paralitzar totalment les activitats el 1939, amb motiu de l'Ordre governativa del 5 d'agost, fet pel qual els professors van ser cessats de les seves funcions.

L'any 1940, "l'Institut" i l'Escola d'Arts i Oficis van ser traslladats al carrer de Torras i Bages, a un edifici municipal situat al costat de la Biblioteca Francesc Tarafa. L'antic edifici del carrer Conestable de Portugal on van néixer el 1920 va passar a mans de l'Escola Pia.

2 Homs, Josep. *Escola Municipal de Treball. Granollers 1920-1995. 75 anys d'història*. Ajuntament, 1996.

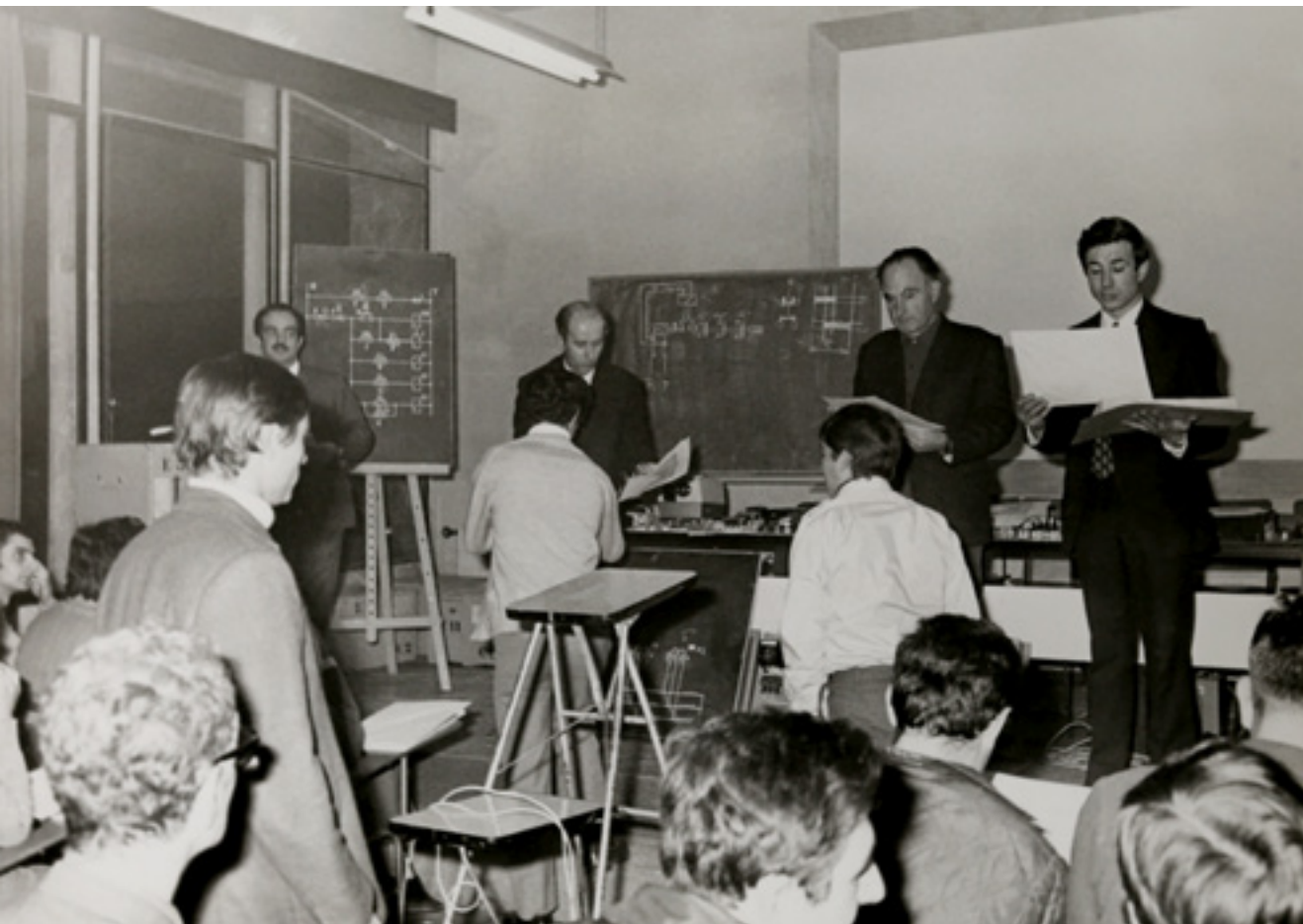
Lliurament de diplomes a la Biblioteca Popular Francesc Tarafa, a principis de la dècada de 1950 (AMGr)

El 28 de novembre de 1940, els jerarques municipals del nou règim van constituir el Patronat de Formació Professional per a l'organització de l'Escola del Treball. Ramon Valls Fortich, tinent d'alcalde, va ser nomenat director i es va encarregar de nomenar els set professors del claustre, que van ser Josep Casafont, Albert de Azpiazu, Salvador Llobet, Josep Porcar, Esteve Duran i Josep Riera. Malgrat les dificultats del moment, l'Escola va començar a funcionar amb regularitat, de mica en mica.

Tres anys més tard, la Junta de Govern del nou patronat va estar formada per Josep M. Puchades (president), Joaquim Trullàs (secretari), Josep Murtra (tresorer) i Miquel Gabarró, Francesc Serra i Joan Costa (vocals). Durant aquests anys, l'Escola va començar a fer l'acte solemne de lliurament de premis de final de curs, la majoria dels quals a la Biblioteca Francesc Tarafa. Entre 1940 i 1950, el centre va enregistrar un important augment d'alumnes, de professors, de cursos i d'especialitats. La matrícula va passar de 113 a 250 alumnes i el nombre de professors de set a quinze. A les especialitats inicials de preparació, comerç i tèxtil, es van sumar les de mecànica (1944-1945), les de formació general (1946-1947) i les d'electricitat (1949-1950).

Durant aquests anys, l'Escola comptava amb un grup de teatre. En el curs 1953-1954, es va iniciar la construcció de dues noves plantes destinades a tallers per a les especialitats d'electricitat, mecànica, fusteria i construcció. L'Ajuntament va fer una aportació íntegra de 100.000 pessetes. Aquests i altres esforços esmerçats per l'Ajuntament van acabar el 16 de febrer de 1955, amb el reconeixement oficial del centre per part del Ministeri d'Educació. Això volia dir que, tot i que l'Escola era de titularitat municipal, podia expedir títols de caràcter oficial en els graus d'aprenent i d'oficial industrial de tercera categoria, en les especialitats de mecànica, electricitat, tèxtil i fusteria. Un any després, l'Escola comptava amb 26 professors. El reconeixement oficial va comportar l'entrada de noves ajudes per part de la Direcció General d'Ensenyança Laboral. Aquests ajuts se sumaven als rebuts a través del Ministeri d'Educació, del Ministeri de Treball i de la Diputació de Barcelona. Malgrat les millores aconseguides, el gran creixement de Granollers durant la dècada dels anys cinquanta va accelerar, però, la idea de construir un nou edifici per destinar-lo únicament als ensenyaments professionals.

Després de descartar diverses opcions relatives a la seva ubicació, l'Ajuntament que presidia l'alcalde Carles Font Llopart procedí a la compra d'uns terrenys de 15.000 m², situats al carrer Roger de Flor, el mes d'octubre de 1958. Les obres es van adjudicar a l'empresa Cuesta y Cano SL de Madrid, per un import de 7.264.415,35 pessetes, tot i que l'obra finalment va superar els

Lliurament de diplomes als alumnes de l'Escola Municipal de Treball
a la sala d'actes de l'escola, anys seixanta. (AMGr)

vint-i-cinc milions. Mentre es feien les obres, el directius van aconseguir que l'Escola fos reconeguda amb la classificació de Centre no Oficial Reconegut de Formació Professional Industrial. Les especialitats acreditades pertanyien al grau oficial industrial i eren les de torner (branca del metall), la de radiotècnia (de la branca d'electricitat), la de teixidor i tintorer (de la branca tèxtil) i la de fusteria. En aquestes dates, l'Escola comptava amb més de 30 professors i 353 alumnes, 198 dels quals estudiaven comerç.

El nou centre de formació professional, amb dos blocs principals destinats a ensenyaments teòrics i als tallers, obrí les portes el curs 1962-1963, amb els directors Miquel Boix i Esteve Duran. Això va suposar la desvinculació total, després de quaranta-dos anys, del Col·legi Oficial de Segona Ensenyança. L'Escola disposava de sis tallers destinats als ensenyaments pràctics de tèxtil, metall, fusteria, electricitat, electrònica i construcció; dos laboratoris; 48 aules; una biblioteca i diverses dependències destinades a l'administració; dues sales grans, una sala per a professors i un menjador escolar.

Obert el centre, es va enregistrar un nou rècord de matrícules amb 590 alumnes, dels quals 352 es van matricular per fer els cursos de preparació i d'iniciació (210), d'idiomes (47) i d'estudis comercials, de 1r a 4t grau (95). Els estudis industrials van ser seguits per 238 alumnes. Finalitzat el curs, la Junta Central de Formació Professional amplià el reconeixement oficial en el grau d'aprenentatge d'unes quantes especialitats. El curs 1964-1965, es va començar a impartir el primer curs d'iniciació professional en el règim diürn. Després d'uns quants anys de denominar-se Escola Municipal de Treball, el 1966 l'Escola va passar a dir-se Escuela Municipal de Maestría Industrial (EMI). La dècada dels setanta va començar amb seriosos problemes econòmics en minvar algunes subvencions, fet pel qual els professors van estar uns mesos sense cobrar.

En temps socialment i políticament convulsos, el 4 d'agost de 1970 fou promulgada la Llei General d'Educació i de Finançament de la Reforma Educativa. La nova formació professional (FP) va passar a acollir els alumnes que haguessin acomplert els estudis d'EGB i no prosseguissin els estudis de BUP. El curs 1971-1972, un dels blocs del centre concentrà els estudis d'EGB fins a 5è, procés que va culminar el curs 1975-1976 amb la creació de l'Escola Municipal Salvador Llobet.

Per Ordre de 10 de novembre de 1975, l'Escola fou catalogada com un Centre Homologat de Formació Professional de Primer i Segon Grau, amb capacitat per impartir les especialitats de metall, d'electricitat i electrònica, de fusta, de delineació i d'administració i comerç, en primer grau.

L'actual centre del carrer Roger de Flor va obrir les portes el curs 1962-1963 (AMGr)

En plena ebullició social i política, l'Escola no restà aliena a aquest procés, motiu pel qual es convocaren assemblees i manifestacions reivindicatives, en què es demanaven millores i una major democratització del centre. Un grup de professors, entre els quals Vicenç Rochina, Salvador Estany, Jaume Masferrer, Joan Antonio Mañero i Ramon Collell, van encapçalar un moviment de renovació interna que va acabar el 5 de juliol de 1976, amb la substitució d'Esteve Sala.

Com a resultat d'aquests canvis, l'Escola va organitzar la Primera Setmana Cultural, entre el 25 i el 29 d'abril de 1977. La segona, la van celebrar del 24 al 28 d'abril de 1978. En ambdós casos, els temes tractats van ser ben diversos, i hi van incloure també una taula rodona política sobre la importància de la Constitució amb diversos representants del PSC, PSC-r, PSUC, PTRC, UDC, CDC, UCD, EDC i PSAN. El 22 de desembre de 1977, es va aprovar el Reglament de Règim Intern del centre que definia i delimitava les funcions de tots i cadascun dels estaments de la comunitat escolar. Va entrar en vigor l'1 de gener de 1978. El Consell de Direcció era format per Joan Sala (director), Vicenç Rochina (vicerector), Joan Antonio Mañero (cap d'estudis), Joan Colomé (cap d'oficines), Josep Homs (administració), Salvador Estany (delineació), Ramon Collell (humanística), Miquel Blancher (mecànica) i Miquel Maynou (tallers). A punt de complir-se vint anys del centre al carrer Roger de Flor, l'Escola va portar a terme una sèrie d'obres que van finalitzar el 1982.

39

La classificació de l'Escola com a Institut Politècnic es va fer efectiva per mitjà del Decret de 28 d'octubre de 1979. Un any després, mitjançant la convocatòria d'eleccions, el centre va participar per primera vegada en la renovació de l'equip directiu, que havia acabat el seu mandat. El 15 de setembre de 1980, a través d'unes eleccions per a tots els treballadors, fou elegit director Josep Mayoral. La constitució i composició del patronat, presidit per l'alcalde socialista Rafael Ballús, va incloure els representants de la direcció i també membres del personal no docent, pares, sindicats, empresaris i alumnes.

El 1982, es van inaugurar les obres efectuades en el centre durant els anteriors quatre anys. En l'àmbit pedagògic, l'Escola va iniciar contactes amb la Intersectorial de la comarca amb l'objectiu que els alumnes poguessin fer les pràctiques de l'especialitat en els tallers. El 1984, l'Ajuntament –en una decisió que comportà força tensions– assumí el control de tot el pressupost a través del Servei Municipal d'Ensenyament.

El 17 de desembre de 1987, el conseller Joan Guitart i l'alcalde Josep Pujadas van signar el segon conveni singular per al funcionament de l'Escola. El conveni va permetre acabar amb l'endeutament històric, va donar més estabilitat al centre, es va aconseguir la gratuïtat per als alumnes

Diversos directors de l'Escola, amb l'alcalde Josep Serratusell, amb motiu de la commemoració del 75è aniversari, l'any 1994 (Foto: Toni Torrellas/AMGr)

i els professors van veure reduïdes les hores de classe.³ I va significar, segons Josep Homs, “la progressiva equiparació del funcionament i del nivell de despeses de l’Escola amb el d’un centre anàleg dependent de la Generalitat”. Per aquelles dates, l’Escola va inaugurar la nova biblioteca Joan Camps i Giró.

En ple creixement demogràfic de la ciutat i davant la notable demanda de places de secundària, l’Ajuntament va cedir a la Generalitat un solar per encabir un nou institut. En funcionament el curs 1988-1989, l’Institut Carles Vallbona absorbí el primer curs de l’especialitat d’administració que es feia a l’Escola.

El 1995 –any de celebració del 75è aniversari–, l’Escola comptava amb una plantilla de 119 professors i 2.112 alumnes, dels quals 1.100 estudiaven en el règim diürn i 1.012 en el de tarda i nit. I cal destacar una dada: durant el curs anterior, 302 alumnes van subscriure convenis de pràctiques a Granollers i comarca. Des de l’any 1996 fins ara, l’Escola ha anat canviant l’oferta educativa i ha afegit a la Formació Professional els ensenyaments d’Educació Secundària Obligatoria (ESO) i Batxillerat amb la implantació de la LOGSE i l’actual LOE.

L’Institut Escola Municipal de Treball compta en aquests moments amb una plantilla de 128 professors i 1.685 alumnes. El centre imparteix els estudis d’Educació Secundària Obligatoria amb dues modalitats de Batxillerat: Ciències i Tecnologia i Humanitats i Ciències Socials. Els estudis de Cicles Formatius de Grau Mitjà comprenen els de Gestió administrativa, Electromecànica de vehicles automòbils, Instal·lacions elèctriques i automàtiques, Manteniment electromecànic, Mecanització, Operacions de laboratori, Emergències Sanitàries, Cures auxiliars d’infermeria (LOGSE) i Xarxes i estacions de tractament d’aigua.

I s’hi imparteixen també els Cicles Formatius de Grau Superior d’Administració i finances, Automoció, Automatització i robòtica industrial, Disseny en fabricació mecànica, Programació de la producció en la fabricació mecànica, Laboratori d’anàlisi i control de qualitat i Laboratori clínic i biomèdic.

Aquesta oferta formativa ofereix aspectes importants com la implantació de la Formació Professional Dual a tots els cicles LOE, tant en el Grau Superior com en el Grau Mig, que es cursen al centre; la implantació del CFGM de Xarxes i estacions de tractaments d’aigües; la participació

3 Homs, Josep. *Escola Municipal de Treball. Granollers 1920-1995. 75 anys d’història*. Ajuntament, 1996.

Des de 1997, l'Escola lliura les Beques Memorial Josep Homs en memòria de l'exprofessor del centre, Josep Homs Corominas (Foto: Xavier Solanas)

en els projectes Impuls FP; o el desenvolupament de diversos projectes per part de l'alumnat (fires com "Firaguia't", programes com "La dona a la ciència" i "Estalga"). El centre compta des de l'any 2015 amb la carta Erasmus. Des de l'any 1997, entre altres projectes, impulsa i atorga les Beques Memorial Josep Homs en record de l'historiador, director del Pla estratègic de la ciutat i professor de l'Escola.

Durant tots aquests anys, l'Escola ha mantingut un gran nombre de col·laboracions amb empreses i entitats ben diverses: APEC, Centre de conducció d'automòbils, Fundació Paco Puerto, Gremi d'Instal·ladors del Vallès, Unió d'Empresaris/Cercle d'Empresaris, Gremi de Decollage, Sorea o l'Ajuntament, a través dels Programes de Transició Escola Treball.

Amb milers d'escolars formats en les seves aules i en els seus tallers per centenars de professors, l'Institut EMT ha tingut fins ara quinze directors: Pere Vegué Matamoros (1920-1940), Ramon Valls Fortich (1940-1954), Miquel Boix Carreras (1954-1962), Esteve Duran Serra (1962-1963), Esteve Sala Cortés (1963-1976), Joan Sala Vila (1976-1978), Juan Antonio Mañero Sánchez (1978-1980), Josep Mayoral Antigas (1980-1984), José Manuel López Saludas (1984-1985), José Luis González Núñez (1985-1989), Ramon Collell Puig (1989-1993 / 1996-2007), Joan Traver Costa (1993-1996), Antonio Vicente Granado (2007-2016), Daniel Zapata Pagador (2016-2017) i Montserrat Bosch Lata, en el càrrec des de 2017.

Val a dir que el maig d'aquest any, l'actual directora, Montserrat Bosch, va recollir, en nom del centre, el premi FPCAT 2020, convocat pel Consell Català de la Formació Professional, a la categoria de bones pràctiques als centres formatius.

En complir-se la commemoració del centenari, des de la direcció del centre assenyalaren que "l'Escola es troba en una posició de primer ordre per encarar els reptes de la Formació Professional en els propers anys. Una posició en la qual la innovació educativa i la retroalimentació amb les necessitats presents i futures de la societat i empreses de l'entorn de la ciutat forma part del propòsit que tenim com a educadors. Una missió que té com a objectiu consolidar l'orgull que sent com a Escola, no només en participar de la formació transversal de l'alumnat granollerí, a través de l'Ensenyament Secundari Obligatori (ESO), Batxillerat i els Cicles Formatius de Grau Mitjà i Grau Superior, sinó també consolidar aquesta representació en el teixit industrial i de serveis de Granollers, on ens trobem amb professionals que, bé perquè s'han format a l'Escola o perquè coneixen personal que s'han format en ella, ens tenen com a referents de l'educació a la ciutat".